

N:o 17.

Ank. till Riksd. Kansli den 4 Mars 1881, kl. 1 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om stadgande af förmånsrätt för kommunalutskylder.

Enär någon företrädesrätt för kommunalutskylders utgående ur gäldbundet bo icke i lagen bestämdes, och härigenom ofta orsakades kommuner stora och, som det syntes, obilliga förluster, då väl utskylder till kommunerna i konsekvens med utskylderna till Kongl. Maj:t och kronan rättvisligen borde utgå med någon förmånsrätt, har Herr *C. G. Otterborg* uti en inom Andra Kammaren väckt och till Lag-Utskottet remitterad motion, N:o 11, föreslagit, »att Riksdagen ville för sin del besluta, det företrädesrätt för utskylders utgående ur gäldbunden egendom må, i lös och fast egendom, ega rum för landsting och kommuner näst efter den företrädesrätt, som redan är lagbestämd för utskylders utgående till Kongl. Maj:t och kronan, och öfverlåta till Lag-Utskottet att bestämma den eller de paragrafer uti 17 kap. Handelsbalken, som rättast härför böra förändras i dess nuvarande lydelse.»

År 1878 antog Riksdagen för sin del en författning, hvarigenom 17 kap. 12 § Handelsbalken, sådant detta lagrum lyder enligt förordningen den 8 Oktober 1861, skulle erhålla följande förändrade lydelse:

»Företrädesrätt till lös egendom tillkommer dernäst Kronan för gäldenärs utskylder sista och löpande året, hvilka ej för fast egendom utgå, samt derefter landsting och kommuner för de till dem utgående utskylder för samma tid.»

Vid förslagets granskning i Högsta Domstolen anmärktes bland annat, att införandet af nya tysta förmånsrätter icke kunde anses i all-

Bih. till Riksd. Prot. 1881. 7 Saml. 10 Häft.

mänhet öfverensstämma med de regler, som borde gälla för en god kreditlagstiftning; och, vid ärendets föredragning inför Kongl. Maj:t, så — med afseende å hvad sålunda blifvit anmärkt, och då dels införandet af en tyst förmånsrätt för jemförelsevis så betydliga belopp, som de, hvartill oguldna kommunalutskylder i vårt land stundom uppginge, kunde verka menligt på den allmänna krediten, och något tvingande behof af en sådan åtgärd, hvarom fråga under flera föregående riksdagar blifvit väckt, men afslagen, icke syntes vara ådagalagd allenast genom detta Riksdagens beslut, dels ock syftemålet med förslagets antagande endast ofullständigt skulle vinnas, enär för kommunalutskylder för fast egendom icke kunnat stadgas förmånsrätt i samma egendom såsom för kronans ränta af fast egendom egde rum — fann Kongl. Maj:t, jemlikt nådig skrifvelse af den 8 Januari 1879, icke skäl att till Riksdagens ofvan intagna förslag lemna bifall.

På de af Kongl. Maj:t sålunda anförda skäl för afslag å Riksdagens föregående förslag i ämnet; och då, i alla händelser, sannolikhet icke synes Utskottet förefinnas, att ett förnyadt förslag från Riksdagen skulle mera nu, än tillföre, vinna Kongl. Maj:ts bifall, får Utskottet vördsam samt hemställa,

att förevarande motion icke måtte föranleda till någon åtgärd från Riksdagens sida.

Stockholm den 4 Mars 1881.

På Lag-Utskottets vägnar:

G. Lagerstråle.

Reservationer:

af Herr *Lagerstråle*, med hvilken Herrar Grefve *Mörner*, Friherre *Hamilton*, *Samzelius*, *Anders Persson*, *H. A. Widmark* och *Johannes Jansson* instämt:

»På de af motionären anförda skäl och då den förmånsrätt, som kan beredas kommunalutskylder, icke skulle till sin egenskap blifva så tyst som den, hvilken nu tillkommer en del andra fordringar, enär kommu-

nalutskylders tillvaro är i lag för *hvarje* kommunalmedlem förutsatt och dessas belopp för hvarje år *offentligen* bestämmes; då fastighetskrediten icke egentligen beröres af en förmånsrätt, som skulle gälla *efter* alla in-teckningar, men större trygghet för utskyldernas utfående, än nu är förhållandet, dock vunnes, om densamma infördes i 12 § af 17 kap. Handelsbalken; och då skälen för Kongl. Maj:ts afslag å Riksdagens år 1878 i ämnet fattade beslut skulle i icke ringa mån undanrödjas dels genom nu antydd förändring i den då antagna lydelsen af nämnda §, dels genom ett förnyadt beslut i ämnet, har jag ansett att Lag-Utskottet bort hos Riksdagen hemställa,

att Riksdagen ville för sin del besluta följande förändrade lydelse af 12 § i 17 kap. Handelsbalken, sådant nämnda lagrum lyder enligt Kongl. Förordningen den 8 Oktober 1861.

Företrädesrätt till lös egendom tillkommer dernäst kronan för gäldenärs utskylder sista och löpande året, hvilka ej för fast egendom utgå, samt derefter lands-ting och kommuner för de till dem utgående utskyl-der för samma tid. Häftar egare till fast egendom för sådana utskylder, gånge de med förmånsrätt ut-jemväl ur fastigheten.»